

SEMINAR 4

Elemente de topologie generală. Topologia unui spațiu metric

• Construcția topologiei asociată unei distanțe

(X, d) spațiu metric

Distanței $d: X \times X \rightarrow \mathbb{R}_+$ i se asociază topologia
 $\tau_d = \{\emptyset\} \cup \{G \subseteq X \mid G \neq \emptyset, \forall x \in G \exists r > 0 \text{ a.i. } B(x, r) \subseteq G\}$

Proprietăți a) $B(x, r) \in \tau_d \forall x \in X, \forall r > 0$.

b) Orice bilă închisă din X este mulțime închisă relativ la topologia τ_d .

c) $A \subseteq X$

$x_0 \in \hat{A} \Leftrightarrow \exists r > 0 \text{ a.i. } B(x_0, r) \subseteq A$

d) $A \subseteq X$

$x_0 \in \bar{A} \Leftrightarrow \forall r > 0$ avem că $B(x_0, r) \cap A \neq \emptyset$

e) $A \subseteq X$

$x_0 \in A' \Leftrightarrow \forall r > 0$ avem că $B(x_0, r) \cap A \setminus \{x_0\} \neq \emptyset$

f) $A \subseteq X$

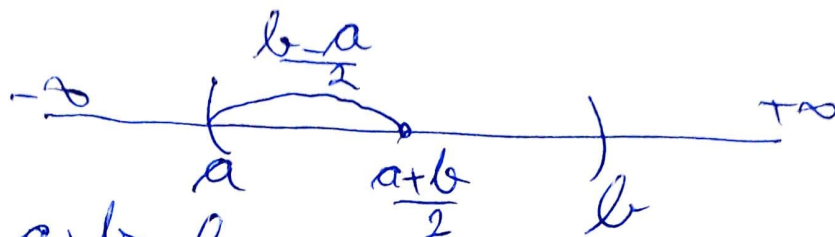
$x_0 \in \partial A \Leftrightarrow \exists r > 0 \text{ a.i. } B(x_0, r) \cap A = \{x_0\}$

• Topologia uzuală a lui $\mathbb{R}$

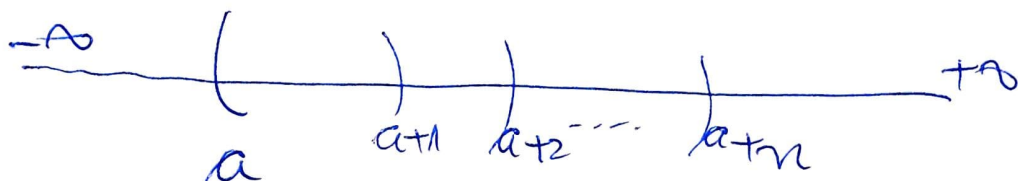
$(\mathbb{R}, d)$ spațiu metric

$d: \mathbb{R} \times \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}_+, d(x, y) = |x - y| \forall x, y \in \mathbb{R}$ distanța uzuală
 $\tau_{\mathbb{R}} \stackrel{\text{def}}{=} \tau_d$ topologia uzuală a lui $\mathbb{R}$.

Exercitiul 1 Se arată că $(a, b) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \forall a < b$,
 $(a, +\infty) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \forall a \in \mathbb{R}$ și $(-\infty, b) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \forall b \in \mathbb{R}$
REZOLVARE

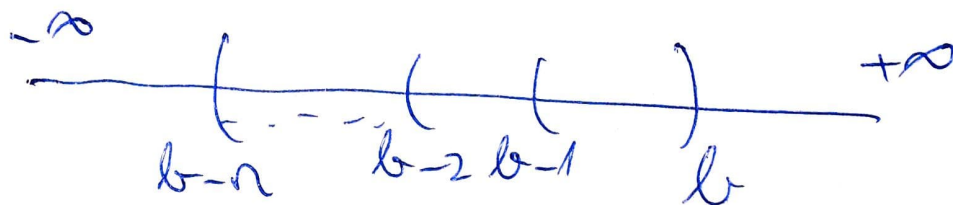
$$(a, b) = B\left(\frac{a+b}{2}, \frac{b-a}{2}\right) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \forall a < b$$

$$(a, +\infty) = \bigcup_{n \in \mathbb{N}^*} (a, a+n)$$

$$(a, a+n) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \forall n \in \mathbb{N}^* \Rightarrow \bigcup_{n \in \mathbb{N}^*} (a, a+n) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow (a, +\infty) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}}$$

$$(-\infty, b) = \bigcup_{n \in \mathbb{N}^*} (b-n, b)$$

$$(b-n, b) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \forall n \in \mathbb{N}^* \Rightarrow \bigcup_{n \in \mathbb{N}^*} (b-n, b) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow (-\infty, b) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}}.$$

Exercițiul 2 Să se arate că $[a, b]$ cu $a < b$, $[a, +\infty)$ și $(-\infty, b]$ sunt mulțimi închise în $\mathbb{R}$.

REZOLVARE

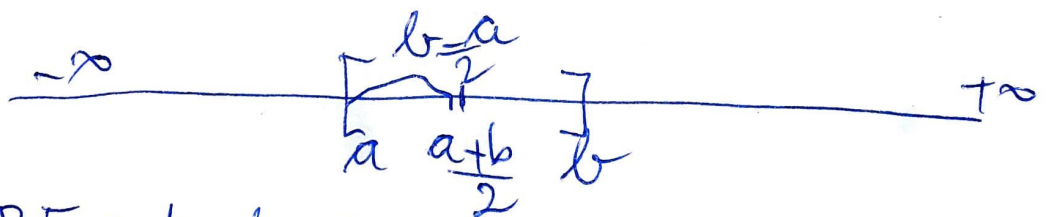
$$C_{\mathbb{R}}[a, b] = \mathbb{R} \setminus [a, b] = (-\infty, a) \cup (b, +\infty)$$

Conform exercitiului 1, avem că $(-\infty, a) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}}$ și $(b, +\infty) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}}$.

$$\begin{aligned} (-\infty, a) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \\ (b, +\infty) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \end{aligned} \not\Rightarrow (-\infty, a) \cup (b, +\infty) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \Rightarrow C_{\mathbb{R}}[a, b] \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}}$$

$\stackrel{\text{def}}{\Rightarrow} [a, b]$ mulțime închisă din $\mathbb{R}$

Altă variantă de argumentare a faptului că $[a, b]$ este mulțime închisă în $\mathbb{R}$ este descrierea acestui interval ca o bilă închisă în $\mathbb{R}$.

$$[a, b] = B\left[\frac{a+b}{2}, \frac{b-a}{2}\right]$$

$$C_{\mathbb{R}}[a, +\infty) = \mathbb{R} \setminus [a, +\infty) = (-\infty, a) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \text{ (conform exercitiului 1)}$$

$$C_{\mathbb{R}}[a, +\infty) \in \mathcal{O}_{\mathbb{R}} \stackrel{\text{def}}{\Rightarrow} [a, +\infty) \text{ mulțime închisă în } \mathbb{R}$$

$$C_{\mathbb{R}}[\cancel{b}, \cancel{+\infty}] = \mathbb{R}$$

$$C_{\mathbb{R}}(-\infty, b] = \mathbb{R} \setminus (-\infty, b] = (b, +\infty) \in \mathcal{T}_{\mathbb{R}} \text{ (conform exercitiului 1)}$$

$$C_{\mathbb{R}}(-\infty, b] \in \mathcal{T}_{\mathbb{R}} \stackrel{\text{def}}{\implies} (-\infty, b] \text{ mulțime închisă din } \mathbb{R}.$$

Exercițiul 3 Fie $a < b \in \mathbb{R}$. Să se arate că $[a, b)$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$ și că nu este mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

REZOLVARE

Alegem elementul $a \in [a, b)$

Se observă că $(a-r, a+r) \not\subset [a, b) \forall r > 0 \implies$

$\implies \exists (a-r) \notin [a, b) \forall r > 0.$

Din definiția topologiei $\mathcal{T}_{\mathbb{R}}$ deducem că

$[a, b) \notin \mathcal{T}_{\mathbb{R}} \implies [a, b)$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$.

$$C_{\mathbb{R}}[a, b) = \mathbb{R} \setminus [a, b) = (-\infty, a) \cup [b, +\infty)$$

Fie $b \in C_{\mathbb{R}}[a, b)$

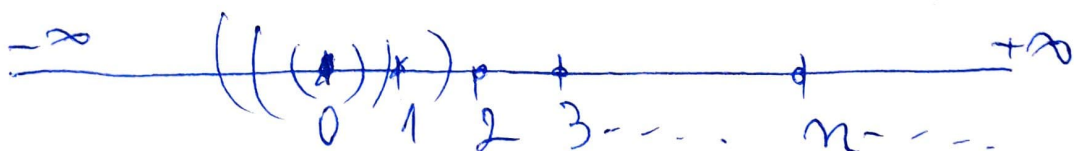
Se observă că $(b-r, b+r) \not\subset \mathbb{C}_{\mathbb{R}}[a, b) \forall r > 0$
 $\Rightarrow B(b, r) \not\subset \mathbb{C}_{\mathbb{R}}[a, b) \forall r > 0 \Rightarrow \mathbb{C}_{\mathbb{R}}[a, b) \notin \mathcal{T}_{\mathbb{R}}$
 $\Rightarrow [a, b)$ nu este mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

Exercițiul 4 Fie $a < b \in \mathbb{R}$. Să se arate că
 $(a, b]$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$ și că
 $[a, b]$ nu este mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

Exercițiul 5 a) Să se arate că $\mathbb{H}$ este mulțime
 închisă în $\mathbb{R}$, dar nu este mulțime deschisă
 în $\mathbb{R}$.

b) Să se arate că orice mulțime finită
 $A \subset \mathbb{R}$ este închisă în $\mathbb{R}$, dar nu este mulțime
 deschisă în $\mathbb{R}$.

REZOLVARE

Alegem elementul $0 \in \mathbb{H}$

Se observă că $(0-r, 0+r) \not\subset \mathbb{H} \forall r > 0 \Rightarrow B(0, r) \not\subset \mathbb{H} \forall r > 0$
 $\Rightarrow \mathbb{H} \notin \mathcal{T}_{\mathbb{R}} \Rightarrow \mathbb{H}$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$.

$\mathbb{C}_{\mathbb{R}} \mathbb{H} = \mathbb{R} \setminus \mathbb{H} = (-\infty, 0) \cup (0, 1) \cup (1, 2) \cup \dots \cup (n, n+1) \cup \dots$
 $= (-\infty, 0) \cup \bigcup_{n \in \mathbb{N}} (n, n+1)$.

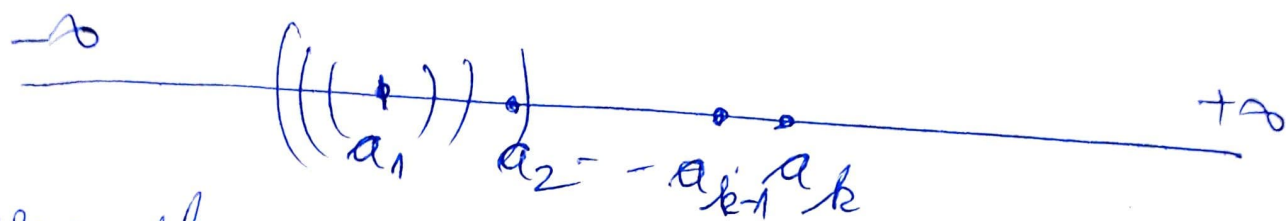

$$(-\infty, 0) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}}$$

$$(n, n+1) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}} \forall n \in \mathbb{N} \Rightarrow \bigcup_{n \in \mathbb{N}} (n, n+1) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}} \parallel \Rightarrow (0, \infty) \cup \bigcup_{n \in \mathbb{N}} (n, n+1) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}}$$

$\Rightarrow C_{\mathbb{R}} \setminus \mathcal{G}_{\mathbb{R}} \stackrel{\text{def}}{\Rightarrow} \nexists$ mulțime ~~deschisă~~ închisă în $\mathbb{R}$.

$$b) A = \{a_1, a_2, \dots, a_k\} \subseteq \mathbb{R}$$

Alegem elementul $a_1 \in A$.

Se observă că $(a_1 - \epsilon, a_1 + \epsilon) \not\subseteq A \forall \epsilon > 0 \Rightarrow$

$\Rightarrow B(a_1, \epsilon) \not\subseteq A \forall \epsilon > 0 \Rightarrow A \notin \mathcal{G}_{\mathbb{R}} \Rightarrow A$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$.

$$C_{\mathbb{R}} A = \mathbb{R} \setminus A = (-\infty, a_1) \cup (a_1, a_2) \cup \dots \cup (a_{k-1}, a_k) \cup (a_k, +\infty)$$

$$(-\infty, a_1) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}}$$

$$(a_k, +\infty) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}}$$

$$(a_i, a_{i+1}) \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}} \forall 1 \leq i \leq k-1 \parallel \Rightarrow \mathbb{R} \setminus A \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}} \Rightarrow C_{\mathbb{R}} A \in \mathcal{G}_{\mathbb{R}}$$

Exercițiul 5 Să se demonstreze că $\mathbb{Z}$ este mulțime închisă în $\mathbb{R}$, dar nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$.

Exercițiul 6 Să se arate că $\mathbb{Q}$ nu este mulțime deschisă și mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

Rezolvare Demonstrăm prin reducere la absurd că $\mathbb{Q}$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$.

Presupunem că $\mathbb{Q}$ este mulțime deschisă în $\mathbb{R} \stackrel{\text{def}}{\Rightarrow} \forall x \in \mathbb{Q} \exists r > 0$ a.i. $(x-r, x+r) \subseteq \mathbb{Q}$

Fiind $x=0 \in \mathbb{Q} \Rightarrow \exists r > 0$ a.i. $(0-r, 0+r) \subseteq \mathbb{Q} \Rightarrow (-r, r) \subseteq \mathbb{Q}$
 $-\frac{r}{2} \in (-r, r)$

$\frac{r}{2} \in (-r, r)$

Între numerele reale $-\frac{r}{2}, \frac{r}{2}$ există cel puțin un număr irațional α .

$-\frac{r}{2} \leq \alpha \leq \frac{r}{2} \Rightarrow \alpha \in (-r, r) \stackrel{(-r, r) \subseteq \mathbb{Q}}{\Rightarrow} \alpha \in \mathbb{Q}$ contradicție

Presupunerea făcută este falsă $\Rightarrow \mathbb{Q}$ nu este mulțime deschisă în $\mathbb{R}$.

Demonstrăm prin reducere la absurd că $\mathbb{Q}$ nu este mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

Presupunem că ~~$\mathbb{Q} \subseteq \mathbb{R}$~~ $\mathbb{Q}$ este mulțime închisă în $\mathbb{R} \Rightarrow C_{\mathbb{R}} \mathbb{Q} = \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \in \mathcal{C}_{\mathbb{R}} \Rightarrow \forall x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \exists r > 0$ a.i. $(x-r, x+r) \subseteq \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$

Fiind $\sqrt{2} \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \Rightarrow \exists r > 0$ a.i. $(\sqrt{2}-r, \sqrt{2}+r) \subseteq \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$

Între numerele reale $\sqrt{2}-\frac{r}{2}$ și $\sqrt{2}+\frac{r}{2}$ există cel puțin un număr rațional β .

$$\sqrt{2} - \frac{\epsilon}{2} \leq \beta \leq \sqrt{2} + \frac{\epsilon}{2} \Rightarrow \beta \in (\sqrt{2} - \epsilon, \sqrt{2} + \epsilon) \quad \parallel \Rightarrow \beta \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}.$$

contradicție

Presupunerea făcută este falsă $\Rightarrow A$ nu este mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

Exercițiul 7 Să se arate că $\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ nu este mulțime deschisă și mulțime închisă în $\mathbb{R}$.

Exercițiul 8 Fie $A = [a, b) \cup \{c\}$ cu $a < b < c$.

1) Să se determine $\overset{\circ}{A}$, $\overline{A}$, $\text{Fr} A$, A' și $\gamma_{\mathbb{R}} A$.

2) Este A mulțime deschisă în $\mathbb{R}$?

3) Este A mulțime închisă în $\mathbb{R}$?